

Referat 1. bestyrelsesmøde 15.5.2017 kl.10.30-16

Sted: Dansk Sprognævn

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Præsentation af nævnets organisering og arbejdsopgaver
3. Valg af næstformand
4. Forretningsordener og kommissorier
5. Nedsættelse af fagråd
6. Budgetopfølgning
7. Forberedelse af 2. repræsentantskabsmøde 2017
8. Mødedatoer i 2017
9. Eventuelt
10. Meddelelser

Deltagere: Anne Holmen (formand), Per Lindegaard Hjorth (næstformand), Mads Poulsen, Inger Schoonderbeek Hansen, Lars Heltoft, Tonny Skovgård Jensen, Jørgen Schack, Sabine Kirchmeier samt inviterede medarbejdere.

Afbud: Ingen

1. Godkendelse af dagsorden

Beslutning: Dagsordenen blev godkendt.

2. Præsentation af nævnets organisering og arbejdsopgaver

Sagsfremstilling:

Den nye bestyrelse ønsker en oversigt over nævnets organisering, arbejdsform og arbejdsopgaver. Udgangspunktet er årsberetningen for 2016; men der skal især sættes fokus på den aktuelle status og det som peger fremad. Medarbejderne deltager under dette punkt så der kan stilles uddybende spørgsmål til beretningen og gives præsentationer af aktuelle projekter.

Punktet er sat til at vare ca. 2 timer efterfulgt af frokost ca. 12.45. Der er afsat tid til korte spørgsmål undervejs. Efter frokost vil der være tid til en mere generel diskussion. Der er ikke tid til at gå i dybden med alle områder, så centrale emner er valgt ud. Alle aktiviteter og projekter er beskrevet i årsberetningen, så det vil være muligt at orientere sig der om de emner der ikke bliver nævnt og stille spørgsmål til dem hvis der er behov.

10.30 Kort overblik over nævnets organisering (SK)

10.35 -11.30 Indsamling af viden:

- Samlinger (ord- og tekstsamlinger) og sprogteknologi (PD) (15 min)
- Forskning:
 - Det empiriske grundlag og kerneordsprojektet (JS/PD) (10 min)
 - Moderne importord i dansk (MHA) (10 min)
 - Sproget i de nye medier (ESJ/LR) (10 min)
 - Klarsprog (AK/SK) (10 min)
 - Kommende forskning: gymnasistile (LR) og stavekontroller (nævnes blot) (5 min)
- Brugerne (svartjenesten, se nedenfor)

11.30-12.45 Distribution af viden:

- Redaktionsprincipper for RO (AÅJ) og NOID (JNJ) (10 min)
- Grammatiske termer (ESJ/IEM/JS) (5 min)
- Svartjeneste og skoletjeneste (ESJ/MHA/IEM) (10 min)
- Udgivelser på papir og på nettet (ARM/IEM) (10-15 min)

- Tegnsprog

Bilag:

Rammeaftale: <https://dsn.dk/om-os/organisation/ny-rammeaftale-2015-2018>

Årsrapport (til ministeriet): <https://dsn.dk/om-os/organisation/aarsrapporter/rapport-2016>

Årsberetning: Som fremsendt til repræsentantskabet.

Organisationsdiagram: Vedhæftet.

Indstilling:

Beslutning: Bestyrelsen drøftede præsentationerne og hæftede sig især ved følgende emner:

1. Samarbejde med ordbogs- og skoleportaler samt Microsoft. Hvordan hænger det sammen økonomisk?
2. Formidling af viden til uddannelsesinstitutionerne. Hvordan sikres det at man rammer dansklærernes/elevernes behov, og hvordan får man skoletjenesten bredt bedre ud?
3. Hvordan fungerer nævnets formidlingsstrategi generelt? Når vi ud til dem vi gerne vil nå ud til? Fungerer vores strategi på tværs af de medier vi bruger (crossmedia-strategi)?
4. Hvordan hænger formidlingsarbejdet sammen med publikationsaktiviteten - især hvad angår smalle vs. brede publikationer?

Bestyrelsen besluttede at gennemgå formidlingsstrategien, økonomien bag publikationerne og de eksisterende formidlingsaktiviteter på næste møde.

3. Valg af næstformand

Sagsfremstilling: Repræsentantskabet godkendte på sit første møde den 31.3.2017 at bestyrelsen selv vælger sin næstformand. Per Lindegaard Hjorth har tilbudt at påtage sig opgaven.

Beslutning: Per Lindegaard Hjorth blev valgt som næstformand.

4. Forretningsordener og kommissorier

Sagsfremstilling:

Fra den tidligere repræsentantskabsperiode foreligger der en forretningsorden for bestyrelsen og for repræsentantskabet samt kommissorier for fagråd.

Bilag:

- Bestyrelsens forretningsorden
- Repræsentantskabets forretningsorden
- Kommissorium for fagråd for retskrivning
- Kommissorium for fagråd for fagsprog og sprogteknologi
- Kommissorium for fagråd for publikationer

Se: <https://dsn.dk/om-os/organisation> under hhv. bestyrelse, repræsentantskab og fagråd.

Indstilling: Bestyrelsen bedes diskutere dokumenterne og overveje om der evt. skal ske ændringer.

Beslutning:

- Bestyrelsens forretningsorden blev taget til efterretning.
- Bestyrelsen besluttede at repræsentantskabets forretningsorden tages op på næste repræsentantskabsmøde. Der foreslås indført en formulering a la den i bestyrelsens forretningsorden, hvoraf det fremgår at ”den afgående bestyrelse tilrettelægger den proces der følger til udpegning af det efterfølgende repræsentantskab og den efterfølgende bestyrelse”.
- Kommissorium for fagråd for retskrivning: Bestyrelsen besluttede at afvente drøftelsen af kommissoriet i det nye fagråd.
- Kommissorium for fagråd for fagsprog og sprogteknologi. Bestyrelsen besluttede at afvente drøftelsen af kommissoriet i det nye fagråd.
- Kommissorium for fagråd for publikationer. Bestyrelsen besluttede at afvente drøftelsen af kommissoriet til det er blevet besluttet om og i hvilken form fagrådet skal fortsætte, se pkt. 5 nedenfor.

5. Nedsættelse af fagråd

Sagsfremstilling:

I den forgangne repræsentantskabsperiode har der været nedsat 3 fagråd:

- Fagråd for retskrivning
- Fagråd for fagsprog og sprogteknologi
- Fagråd for publikationer

Fagrådet for retskrivning har i 2016 bestået af Lars Heltoft, Inger Schoonderbeek Hansen, Henrik Lorentzen (formand) samt af direktør Sabine Kirchmeier og redaktionsgruppen, som består af Anita Ågerup Jervelund (sekretær), Margrethe Heidemann Andersen og Jørgen Nørby Jensen.

Fagråd for sprogteknologi og fagsprog bestod til og med 2016 af Dorthe Duncker, Bodil Nistrup Madsen, Bolette Sandford Pedersen (formand), Lotte Weilgaard, Rie Kofoed, Philip Diderichsen (sekretær) og Sabine Kirchmeier.

Fagrådet for publikationer har i 2016 bestået af i alt fire medlemmer. Fra repræsentantskabet har Anne Jensen (formand for fagrådet) og Nina Møller Andersen deltaget. Fra instituttet har Sabine Kirchmeier og Jørgen Nørby Jensen (sekretær for fagrådet) deltaget.

Fagrådet har primært læst og kommenteret artikler og svar til Nyt fra Sprognævnet og er blevet orienteret om nævnets publikationsvirksomhed og om nye svar på sproget.dk. Fagrådet har ligeledes leveret input til nævnets strategi på de sociale medier. Da nævnet i dag publicerer på et større antal kanaler og med en langt hurtigere frekvens end hidtil, foreslås det at fagrådet nedlægges, og kvaliteten i publikationerne sikres af en intern redaktionsgruppe. Den overordnede publiceringsstrategi foreslås behandlet i bestyrelsen.

Indstilling: Bestyrelsen bedes beslutte hvordan fagrådene skal besættes, og om fagrådet for publikationer skal nedlægges.

Beslutning:

- **Fagråd for retskrivning:** Bestyrelsen var enig om at der ikke er noget til hinder for at man kan sidde i bestyrelsen og i fagrådet. I tilfælde af at uenigheder i fagrådet forelægges bestyrelsen, vil de pågældende bestyrelsesmedlemmer dog ikke kunne bruge deres stemmeret. Inger Schoonderbeek ønskede af tidsmæssige grunde ikke at fortsætte i fagrådet samtidig med at hun sidder i bestyrelsen. Lars Heltoft ønskede at fortsætte i fagrådet. Instituttet meddelte at Sanni Nimb (DSL) havde vist interesse for fagrådet. Bestyrelsen foreslog endvidere at instituttet kunne forsøge at inddrage repræsentanter for Dansklærerforeningen for at styrke samspillet med uddannelsesinstitutionerne.
Fagråd for sprogteknologi: Instituttet meddelte at følgende personer enten allerede har vist interesse eller kunne være relevante i kraft af den ekspertise de repræsenterer: Erling Nielsen (EU's sproginstitutioner), Patrizia Paggio (Center for Sprogteknologi), Hanne Erdmann Thomsen (DANTERMcentret), Dorthe Duncker (personligt medlem). På mødet kom det frem at Tonny Skovgård Jensen ligeledes vil kunne yde værdifulde bidrag til fagrådet. Bestyrelsen besluttede at bede instituttet om at henvende sig til de pågældende.
- **Fagråd for publikationer:** Bestyrelsen var enig i instituttets overvejelser om at det redaktionelle arbejde og kvalitetssikringen kan varetages internt, og at et fagråd i givet fald i højere grad skal beskæftige sig med at støtte udviklingen af og opfølgningen på den overordnede formidlingsstrategi. En endelig stillingtagen til en evt. nedlæggelse eller genbesættelse af fagrådet afventer til nævnets formidlingsstrategi er blevet drøftet på næste bestyrelsesmøde, jf. dagsordenens pkt. 2 ovenfor.

6. Budgetopfølgning

Sagsfremstilling:

I løbet af 2016 har nævnet truffet en række beslutninger for at tilpasse nævnets økonomi, herunder omlægning af Nyt fra Sprognævnet. Der skal følges op på om de truffe beslutninger giver de ønskede resultater.

For 2017 ser det fint ud idet en række projektansøgninger har givet et positivt resultat. Pia Jarvad, Margrethe Heidemann Andersen, Jørgen Nørby Jensen og Philip Diderichsen har modtaget ca. 600.000 kr. fra Kulturministeriets forskningspulje til projektet Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk ordforråd fra andre sprog, som bl.a. skal sammenligne den nuværende situation med den danske del af det nordiske importordsprojekt. Endvidere har nævnet modtaget 100.000 kr. fra Brebølfonden til ROhist.

Regeringens 2 %-besparelser kommer dog i fremtiden til at presse nævnets økonomi idet der vil komme til at mange 2-300.000 kr. af bevillingen allerede i 2018. Det er vanskeligt at se hvordan der kan reduceres yderligere på drift og løn. Den eneste mulighed er derfor at søge flere eksterne midler. En anden mulighed er at få ekstrabevillinger til de opgaver som nævnet prøver at bringe i fokus: sprogteknologi og sproget i uddannelsessektoren og i det offentlige.

- Bilag: Budgetopfølgning 2017 oversigt
- Bilag: Budget 2017 drift

Indstilling: Bestyrelsen bedes tage budgetopfølgningen og orienteringen til efterretning og drøfte de fremtidige muligheder.

Beslutning: Bestyrelsen tog budgetopfølgningen til efterretning, idet et spørgsmål om driftsudgifterne og det forventede overskud dog skal afklares nærmere.

7. Forberedelse af 2. repræsentantskabsmøde 2017

Sagsfremstilling:

2. repræsentantskabsmøde er oprindeligt berammet til den 6.10.2017 kl. 11-15. Det viser sig imidlertid at EFNIL's generalforsamling ligger samme dag. Det foreslås at repræsentantskabsmødet rykkes til den 29.9.2017.

I henhold til Sprognævnsløven § 6 Stk. 3. træder repræsentantskabet sammen mindst to gange om året. Ved det første møde orienterer formanden om regnskabet og aflægger beretning om arbejdet i det forløbne år. Ved det andet møde orienterer formanden om budgettet og strategien for det kommende år.

I referatet fra det seneste repræsentantskabsmøde findes en række forslag til hvad møderne derudover kan indeholde:

- Væsentlige faglige emner og principielle problemer bør tages op på repræsentantskabsmøderne.
- Forslag til emner skal komme fra både repræsentantskabet og instituttet.
- Emnerne kunne fx være sprognormer på nettet, dansk som fremmedsprog, flersprogethed og retskrivningsreform.
- Møderne bør foregå både i grupper og i plenum. Det fungerer godt at diskutere i grupper og efterfølgende fremlægge synspunkterne til videre diskussion i plenum.

Et oplagt emne vil være orientering om den løbende opdatering af Retskrivningsordbogen, og hvordan der arbejdes med det empiriske grundlag for at fastlægge retskrivningen. Et andet emne kunne være aktuelle forskningsprojekter om den skriftlige sprogfærdighed og om sproget i offentlige institutioner.

Til foråret 2018 vil det være nærliggende at fremlægge resultater fra projektet Moderne importord i dansk som afsluttes med udgangen af 2017.

Bilag: Referat af 1. repræsentantskabsmøde 2017

Indstilling: Bestyrelsen bedes drøfte hvilke emner der skal tages op på mødet.

Beslutning: Bestyrelsen besluttede at gøre opdateringen af Retskrivningsordbogen og nævnets arbejde med fastlæggelse af normen til hovedemne for det kommende møde. Medlemmerne skal via konkrete eksempler få et indblik i de overvejelser og hensyn som redaktionen inddrager når normen fastlægges. Endvidere skal medlemmerne få mulighed for at drøfte hvordan de trufne beslutninger bedst kan kommunikeres ud til offentligheden. Derudover sættes repræsentantskabets forretningsorden samt budget og arbejdsplanen for 2018 på programmet. Der skal arbejdes mere med at følge op på repræsentantskabsmøderne og med at tilrettelægge møderne således at medlemmerne involveres mest muligt og giver input til nævnets arbejde.

8. Mødedatoer i 2017

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen holder typisk 4 møder om året. Da det første møde først holdes 15.5. kan det være svært at få lagt 4 møder i 2017 med passende intervaller. Evt. kan der lægges et kort møde i forlængelse af repræsentantskabsmødet den 29.9.2017.

Indstilling: Der foreslås følgende datoer:

- 28.8. kl. 14-16
- Evt. 29.9. kl. 9.30-10.30 eller 15.15-16.15
- 27.11. kl. 14-16

Beslutning: Bestyrelsen enedes om følgende mødedatoer:

- 4.9. kl. 14-16
- 29.9. kl. 15.15-16.15 (efter repræsentantskabsmødet)
- 27.11. kl. 14-16

9. Eventuelt

Der blev stillet spørgsmål om nævnets låneramme. Lånerammen er en mulighed for at foretage og afskrive investeringer over en flerårig periode. Typisk afskrives fx it-investeringer over 3 år. Nævnet har en forholdsvis høj låneramme da ombygningen af etagen på Worsaaesvej, som har kostet 11 mio. kr., afskrives over en 10-årig periode.

Der blev endvidere stillet spørgsmål om årsrapporten til ministeriet og årsberetningen til repræsentantskabet. Årsrapporten er en bunden opgave der skal følge en bestemt skabelon og især

afrapportere resultater i forhold til rammeaftalen til ministeriet. I årsberetningen er nævnet frit stillet med hensyn til form og indhold. Begge dele offentliggøres på nævnets hjemmeside.

10. Meddelelser

- Nævnet har ansat Ole Ravnholt som konsulent med ca. 8 ugentlige timer i 2017. Ansættelsen finansieres af frikøb fra MID-projektet.
- På basis af en høring i Folketinget har Kulturministeren besluttet at nedsætte et sprogteknologisk udvalg.
- Sprogprisen 2017 blev uddelt den 6.4.2017. Der var 120 deltagere.

Andre meddelelser:

Dato	Slutdato	Initialer	Emne	Sted
02-01-2017		SK	Interview om <i>de/dem</i> og dronningens nytårstale	Berlingske
03-01-2017	04-01-2017	IEM, ESJ, JS (LH)	Seminar om grammatiske termer	Schæffergården
10-01-2017		SK	Social impacts of an unbalanced level of technology support for European Languages. Foredrag.	Bruxelles. EU-Parlamentet
12-01-2017		SK	Interviewet til Digitaliseringsstyrelsens nyhedsbrev	
12-01-2017	13-01-2017	ESJ	Deltaget i workshop i projektet SoNoGlo, Social Media from Nordic to Global Context, NOS-HS	Södertörn Universitet, Stockholm
14-01-2017		SK	Vom Aussterben bedroht? Die Entwicklung der Dänischen Sprache. Foredrag.	Akademie Sankelmark. Bund der Nordschleswiger
17-01-2017		SK	Interview om <i>de/dem</i> og dronningens nytårstale	Weekendavisen
19-01-2017		IEM	Deltog i Kreativ cirkel hos Dafolo Forlag om synlig læring i læreruddannelsens danskfag.	Dafolo Forlag
26-01-2017		IEM, ESJ	Deltog i seminar om dansk sproghistorie.	KUA
31-01-2017		JNJ	Interviewet om "ikon" og "ikonisk" (trykt 6.2.2017)	Fyens Stiftstidende
01-02-2017		IEM, AÅJ	Deltog i LEDA-møde "Hvor er forretningsmodellen"	LEDA, CBS
02-02-2017		LR	Interviewet til Humanist om stipendietype og vejen til ph.d. ("5 veje til ph.d.en")	Humanist
02-02-2017	03-02-2017	ESJ	Redaktionsmøde for Sprog i Norden	Svensk Språkråd, Stockholm
06-02-2017		AK	Foredrag om sproglig rådgivning på kurset Kommunikationsrådgivning med praktik (underviser Gitte Gravengaard, INSS, KUA)	KUA
07-02-2017		AK, CV, KHJ, SK	Seminar om klart sprog i det offentlige	Dansk Sprognævn
08-02-2017		JBN og AK	Interview om tegn for USA og Afdeling for Dansk Tegnsprogs arbejde	Tegnsprogsstuen liveudsendelse
08-02-2017		SK	Empirische Grundlagen der dänischen Rechtschreibung.	Festschrift für Gerhard Stickel. IDS
09-02-2017		ESJ	Prøveoptagelse til ny sprogudsendelse på P1	DR
28-02-2017		ESJ	Fagfællebedømmelse af "Kan grammatiske konstruktioner have semantisk prosodi?"	Ny forskning i grammatik
02-03-2017		IEM, SJC	Havde besøg på nævnet af to gymnasieklasser fra Lyngby Gymnasium	

04-03-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
11-03-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
13-03-2017		JNJ	Interviewet om "fake news" til Detektor, DR (sendt 23.3.)	DR
16-03-2017		JNJ	Interviewet om "Lorteøen", "amagernummerplade" m.fl. (eksamensprojekt)	Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
17-03-2017		IEM, AÅJ	Besøgte to gymnasieklasser fra Lyngby Gymnasium	Lyngby
18-03-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
21-03-2017		ESJ	Interview om sproget i de nye medier på Kejsers på P1	DR
28-03-2017		ESJ	Fagfællebedømmelse af "Emojier, interjektioner og affekt – sorg og medfølelse på Facebook"	MUDS
28-03-2017		SK	Foredrag: Status for dansk sprogteknologi	Høring. Folketingest kulturudvalg
29-03-2017		IEM	Hørte Fabio Treccas foredrag "Er dansk et særligt udfordrende modersmål?"	DM
31-03-2017		ESJ	Repræsentantskabsmøde	DSN
01-04-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
03-04-2017	04-04-2017	AK	Møde i EFNIL om projektet ELIPS (EFNIL project on the quality of language use within government, legislation and public administration)	
06-04-2017		JNJ	Læserbrev om "bjørnetjeneste"	Kristeligt Dagblad
06-04-2017		IEM	Sprogdagen 17 med temaet "Magtens sprog" og uddeling af Sprogprisen.dk	DJØF
06-04-2017		SK	Velkomst	Sprogdagen. Uddeling af sprogprisen. DJØF
07-04-2017		IEM	Reception for Birgit Anette Rasmussen, professor MSO i indoeuropæisk	INSS, KUA
08-04-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
12-04-2017		AK	Future directions for plain language research in Denmark – with a look at the past and the present	Future directions for Plain Language research: Scandinavian American perspectives, seminar i Göteborg
15-04-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
22-04-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
26-04-2017		LR, ESJ	4. symposium om sprog og interaktion i de nye medier	Aarhus Universitet
26-04-2017		LR	"I don't have time for tits". An investigation of Italian and Danish adolescents' writing on Facebook and in school essays (artikel godkendt til udgivelsen "Youth languages. Current perspectives of international research" edited by Arne Ziegler, udkommer sep. 2017)	De Gruyter
26-04-2017		IEM, AÅJ	Deltog i LEDA-møde "Korpusbaseret udvælgelse og prioritering af lemmakandidater", efterfulgt af generalforsamling	KUA
26-04-2017		AÅJ	Interviewet om fake news til dr.dk	DR
26-04-2017		ESJ	Forkortelser i Twitter. Foredrag.	Århus Universitet
26-04-2017		ESJ	Forkortelser og andre kortformer i Twitter	Margrethe Heidemann Andersen (red.). Sprogbrug i de nye medier. Sprognævnets konferencereserie 5, 45-66.
26-04-2017		MHA	Redigeret bind 5 i Sprognævnets konferencereserie: Sprogbrug i de nye medier. 3. symposium om sprogbrug og interaktion i de nye medier	Dansk Sprognævn. Elektronisk udgivelse.
26-04-2017		MHA	Deltaget i 4. symposium om Sprogbrug og interaktion i de nye medier, Århus Universitet	
28-04-2017		SK/AK	Redigeret "Sprogarbejdet i danske kommuner".	Udgives på nævnets hjemmeside.

29-04-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
29-04-2017		SK	Interview om parallelsproglighed	Politiken
01-05-2017		SK	Interview om parallelsproglighed	DR P3
02-05-2017		SK	Report on panel discussion on linguistic stereotypes and prejudice in the Nordic region.	EFNIL publikation. Udkommer til efteråret.
05-05-2017	06-05-2017	AK	Nordisk klarsprogskonference om sproget i den digitale borgerbetjening	Schæffergården
06-05-2017		ESJ	Klog på Sprog	DR
08-05-2017		ESJ	Fagfællebedømmelse af "Beyond the Piraeus Lion", red. af Jonathan Adams & Massimiliano Bampi	13 artikler + forord